

* NIEUWE GEGEVENS OVER « TER STREEP »

60844

Wat was en waar lag « de Streep » ? Ziedaar een vraag, die menig onderzoeker die zich voor de kuststreek interesseerde, heeft trachten op te lossen. Niettegenstaande de meningen soms ver uiteenliepen schijnt het nochtans, dat men het er nu toch over eens is dat « de Streep » een strook poldergrond is in het westen door Westende begrensd en in het oosten door Oostende. De vroegere benamingen, Westende-ter-Streep en Oostende-ter-Streep, laten daaromtrent geen twijfel mogelijk. In vroegere tijden waren er trouwens nog andere « ter Streep » dorpen : Middelerke-ter-Streep en Onze Lieve Vrouw-ter-Streep. Laatstgenoemd dorp verdween in 1334 van de kaart tijdens een zware storm, die de Noordzeekust teisterde. In de « Chronycke van Vlaenderen » lezen we dat in november 1334 «.... in deze droevige onderwatering het dorp Testreep bij Oostende is in den zeekuyl gespoeld ». Het dorp werd echter wederopgebouwd op een meer veilige plaats en kreeg rond 1560 de naam van Mariakerke. Behalve deze « ter Streep » dorpen, dus ten getalle van vier, moeten we nog Walravensyde, het latere Raversyde, vermelden dat ook op de Streep lag.

Indien men klaar heeft gezien in de lengte van de Streep, dan is dit geenszins het geval voor wat de breedte ervan betreft. Volgens hetgeen K. Loppens in 1932 schreef in zijn mooi werk « La région des dunes de Calais à Knocke » zou de Streep een serie schorren zijn tussen Westende en Oostende, gelegen tussen de duinen en de zee, en beschermd door kleine dijken. Hiermede kunnen wij, na ons bodemonderzoek (1) van de streek, echter niet meer instemmen.

1) Werk uitgevoerd onder de auspiciën van het I. W. O. N. L. in het kader van de opname van de bodemkaart van België door het Centrum voor Bodemkartering (Directeur : Prof. Dr. R. Tavernier).

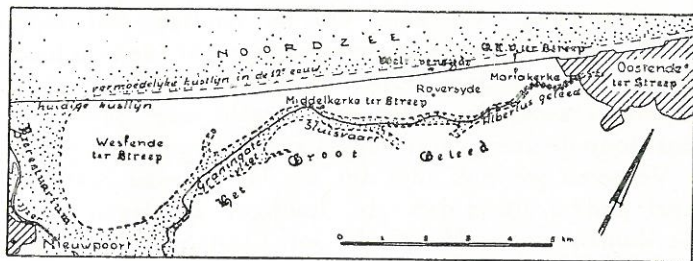
Teneinde ons een klaar beeld te kunnen vormen van wat de Streep vroeger was, moeten we de ontstaansgeschiedenis van dit gebied nagaan. In de streek tussen Oostende en Westende vonden we polderafzettingen behorende tot de drie fasen van de Duinkerkaanse transgressie, die reeds vroeger in Biekorf beschreven werden (zie de bijdragen van F. R. Moormann en J. Ameryckx).

Het is de laatste fase, de zgn. Duinkerken III transgressie, die ons hier het meest interesseert, daar zij het uiteindelijk beeld van dit landschap bepaalt. In de 10^{de} eeuw had de zee een grote opening in de duinen gebeukt nabij (het toen nog niet bestaande) Nieuwpoort. Er vormde zich daar een geweldige zeeinham, het zgn. IJzerestuarius, van waaruit machtige kreken diep het land indrongen. Een van deze kreken is de IJzer. Een andere liep van uit de inham naar het oosten om nabij Oostende te eindigen in een zgn. « strandvlakte » ; de zee bereikte nl. bijna Oostende-Oudenburg waar zich een « strand » uitstreckte. Deze kreek met talrijke zijtakken was nabij de inham 500 m breed, vernauwde geleidelijk naar het oosten toe om bij Oostende nog slechts een 50 m breed te zijn.

Na een nieuwe kleilaag te hebben afgezet, trad de zee in de 11^{de}-12^{de} eeuw in regressie. Men wierp dijken op omheen het IJzerestuarius en heel het vroeger overstroomde gebied werd aan de zee onttrokken. Het IJzerestuarius zelf zou geleidelijk aan ingepolderd worden. De voormalige kreken hadden hun oorspronkelijke diepte tijdens de opslibbing verloren, maar vormden toch nog merkbare laagten in het landschap, die men trouwens ook nu nog kan waarnemen. Terwijl het omliggende land droog lag en in gebruik kon genomen worden, kunnen we ons goed voorstellen dat de « kreken » nog drassig lagen, ja zelfs onder water stonden. En zo strekte zich toen een lange strook land uit tussen Westende en Oostende, langs de noordzijde van de zee gescheiden door de duinengordel en langs de zuidzijde afgezonderd van het overige pol-

derland door een brede ondiepe kreek ; deze strook noemde men « de Streep » en de dorpen die erop ontstonden kregen het toevoegsel « ter-Streep ».

Toen het polderland beter ontwaterd werd, kwamen tenslotte ook de kreekbeddingen droog te liggen ; in het centrum ervan werd een diepe afwateringsgracht



Ligging van « de Streep » tussen de « vermoedelijke kustlijn in de 12^e eeuw » en de Duinkerken III-kreek (gestippeld), die ontspringt uit het IJzerestuarium. Het Groot Geleed loopt door tot bij Oostende, maar kon in het bebouwd gedeelte niet opgespoord worden.

De namen in « gotische letter » wijzen op verdwenen toestanden en oude benamingen.

behouden. Wanneer in teksten van de 12^{de} eeuw gesproken wordt van « terra nova » (nieuwland) is het dus niet noodzakelijk dit te interpreteren alsof dit nieuwland rechtstreeks op de zee werd gewonnen. Het droogleggen van een oude kreek te midden van het polderland bracht even zo goed nieuwland op, en wanneer die kreek dan enkele honderden meter breed was loonde de gewonnen oppervlakte zeker de moeite. De afwateringsgracht, die in het centrum van deze belangrijke kreek ligt, staat op de kaart van Ferraris (1777) aangegeven als « Het Groot Geleed ». In 1891 merkte Aug. Van Speybroeck in Biekerf zeer juist op : « Ter Streep zou dan waarlijk een grote schro land zijn, langs de noordkant door de zee gezoomd en langs de zuidkant door die waterloop » (nl. het Groot Geleed). Hij veronderstelde ook dat het Groot Geleed een bijriviertje

van de IJzer zou zijn. Deze rake opmerkingen schijnen echter geen naklank gevonden te hebben bij latere schrijvers. Volgens sommige auteurs zou er ook een waterloop de naam van Terstreep dragen ; deze moet dan overeenkomen met het Groot Geleed. Op een ommeeloper uit het begin van de 16^{de} eeuw van de omstreken van Oostende ziet men nog aangegeven : 't eerste Reep Vlietken. Op de huidige stafkaarten heeft deze belangrijke afwateringsgracht verschillende namen : Graningate Vliet, Sluisvaart, Albertusgeleed. Opmerkenswaardig is dat deze gracht over bijna gans haar loop de grens vormt tussen verschillende gemeenten.

Vergeeten we ook niet dat de 11^{de} eeuwse kustlijn er heel anders uitzag dan de huidige. Zo lagen b. v. de duinen tussen Westende en Oostende veel meer zeewaarts, wat trouwens door verschillende auteurs werd beschreven. Tengevolge van de zeestromingen werd de kustlijn er rechtgetrokken (regularisatieverschijnsel ; zie R. Tavernier : *De Geologische Ontwikkeling van de Vlaamsche Kust*, 1938) en veranderde de boogvormige uitspringende duinenrij in een smalle, rechte duinstrook. Inderdaad liggen de duinen tussen Westende en Oostende nu op een polderklei-ondergrond en is zelfs een strook, waarvan men tevens nog sporen vindt op het strand, er verloren gegaan. Op het strand van Raversijde werd zelf een belangrijke nederzetting gevonden, die door A. Chocqueel in zijn werk « *Les civilisations préhistoriques et anciennes de la Flandre Occidentale* » (1950) werd beschreven. Dit wil daarom niet zeggen dat die nederzetting oorspronkelijk op het strand vóór de duinen lag. Zij bevond zich integendeel achter duinen, in het polderland. De duinen hebben zich daar echter tijdens de regularisatie van de kust landinwaarts verplaatst en zijn dus werkelijk over deze oude nederzetting « gewandeld ».

Dr. Ing. J. AMERYCKX,

Centrum voor Bodemkartering. - I.W.O.N.L.

TRIBULATIEN VAN EEN KOSTER-SCHOOLMEESTER TE PERVIJZE IN DE 18^e EEUW

In de ons bekende reeks kosters-schoolmeesters van Pervijze en van de voormalige parochie Sinte-Katharinakapelle (parochie die samenging met de heerlijkheid van Berkel, liggend binnen de huidige grenzen van Pervijze), komt een eigenaardig figuur voor, namelijk JOANNES-FRANÇOIS-VERCAMER. Wellicht is hij de zoon van de voormalige koster Michel Vercamer, die aldaar dienst deed van 1679 tot 1697. Joannes zou eerst in 1721 in dienst treden van de schepenbank van Berkel. Dit als « procurator » of « officier-sergeant », d. w. z. als boodschapper en veldwachter van Berkel. Hetzelfde jaar verkrijgt hij het kostersambt voor de beide parochies. Officieel wordt die benoeming door de schepenbank van Berkel gedaan op de zitting van 9 April 1722.

In de benoemingsakt wordt de taak van de koster-schoolmeester nauwkeurig bepaald. Hij moet de kerk wekelijks vagen, « scheuren ende coppespinnen naer gewoonte », wel zorg dragen voor de ornamenten van de kerk, alsook voor de godslamp, hij moet bij dag en bij nacht de pastoor en de kapelaan vergezellen bij het bedienen van de zieken, « ende alle ander fonctien inde kercke, immers generalick ende specialick doen ghelick een goeden ende neerstighen coster schuldigh is te doen. » Als vergoeding zal hij jaarlijks 100 pond par. ontvangen. Ook wordt aangestipt dat hij zal genieten van al de profijten en casuelen zoals de vroegere kosters, wat betreft « begravinghnen, uuttaerden ende andere diensten. » Ten slotte wordt hem ook opgelegd de kinderen van de dis, die naar de school gestuurd worden, te leren lezen en schrijven.

Koster-schoolmeester Vercamer had echter een groot gebrek: « sich vergetende inden dranck », liet hij na enkele jaren zijn school gans ten onder gaan. In 1740 stelt de wet van Berkel vast, dat steeds meer klachten ingediend worden tegen hem. ja dat hij « de selve schoole teenemaal neglijeert waardoor sij (= de ouders) genoodtsaeckt sijn van hun kijnnderen te schoole te senden in andere prochien ende steden t'hemlieden groot onghemack ende cost. » Zelfs de toenmalige bisschop van leper, onder wiens bestuur Pervijze ressorteerde, had bij zijn laatste bezoek aan de parochie de nalatige meester op zijn plichten gewezen. Ook het aandrigen van de deken van de kerstenheid, van de pastoor Willem Sette en van andere vooraanstaande personen was

steeds nutteloos geweest. De toestand verergerde en de school ging gans te niet. De ouders klagen erover dat hun kinderen opgroeien « sonder education, in ongheleerdheit en quade manieren themlieden groot naedeel. » De wet beslist dan ook aan Jan Vercamer te verbieden nog langer les te geven en een ander schoolmeester aan te stellen, dit voor een bepaalde tijd. Vercamer zou zelf de onkosten moeten dragen.... Een nieuwe meester wordt aangesteld, namelijk Frans Jozef Wyckaert, een « geaprobeerde » onderwijzer. Dit voor de duur van drie jaar.

De voorwaarden die aan de nieuwe voorlopige meester gesteld worden, staan klaar uitgestippeld. Hij zal namelijk maandelijks het schoolgeld van de kinderen moeten innen ; aan de kinderen van de dis zal hij gratis les geven. Een huis wordt hem toegewezen, waar hij kosteloos zal mogen wonen en waar hij school zal houden. Ook een vergoeding (die echter niet bepaald wordt) zal hem uitgekeerd worden. Hij zal de kinderen « wel leeren lesen, schrijven, spellen, cijfferen ende dicteeren, oock wekelicx hun in de school de lessen vanden catachismus doen leeren ende opsegghen, voorts de missedienders seer pertinentelick de misse doen leeren om die te dienen clær ende distinctelick sonder snabbelen, dat sij geen vitien en spreken, oock hun telkens inde kercke oppassen ten ejnde sij hun aldaer houden seer ghestighigh ende in groote devotie ende op eene betaemelicke maniere soo inde diensten die sij moeten frequenteeren als inde christelicke leeringhe. » Ook de echtgenote van de meester moet school houden voor de meisjes die het verlangen. Het contract luidt immers : « Zijne vrouwe wert verobligiert van wel ende exactelick te leeren naeijen ende breijen de dochterkens die hun sullen presentereeren om gheleert te worden, hun toonende nopende het snijden van t'werck al het gonne de conste verheescht (= vereist) waerover sij van hun sal moghen heessen den ordinairen maendelicken loon ofte schoolgheldt. »

Het contract met meester Wyckaert liep tot 30 April 1743. Na deze datum mocht de wet een andere schoolmeester benoemen ofwel de gewezen meester Vercamer wederom in dienst nemen.

Intussen bleef onze geschorste meester het ambt van koster voort bedienen. Uit andere bescheiden blijkt, dat hij zich voort « aen den dranck beghevende », meer en meer in armoede verviel. Op 30 December 1740 verscheen hij voor de schepensbank van Berkel en gaf aldaar te kennen dat door de

vermindering van zijn inkomsten (de tekst noteert hierbij : « ten deele door hem gecauseert ») « hij met sijne huysvrouwe ende vier kinderen waeren in d'uijterste armoede ende buijten staete van langer te connen subsisteeren met incommen sijnder costerie ende clockluijderschap, alsnoch belast sijnde met diversche loopende schulden bedraegende ontrent de twee hondert vijf en twintigh ponden parisis. » De sukkelaar verzoekt dan ook de wet « om alimentatie uijt de middels van den disch van Ste. Catherijne capelle » en biedt daarvoor aan de wet al zijn overblijvende bezittingen aan, alsook zijn inkomen van kosten en klokluider. Grootmoedig heeft de wet aan dit verzoek gevolg gegeven en burgemeester Van den Broucke werd gelast met het vereffenen van de schulden.

Amper twee jaar later stierf onze ongelukkige kosten, enkel bediend met het H. Olie, op 20 October 1743. Hij werd 's anderendaags reeds begraven.

Met het overlijden van meester Vercamer, werd door de wet van Berkel een nieuwe kosten aangesteld, dit voor de tijd van een jaar. Het was Jan-Baptist Schoolaert. Hij diende echter ontslag in na tien maanden die functie waargenomen te hebben. Zo werd nu Michiel Maeght tot kosten benoemd. Te voren bediende deze de kostenrij van Sint-Mommelin, bij Sint-Omaars. Bij zijn benoeming moest kosten Maeght bewijzen tonen « van sijn goed comportedement, capaciteit ende gedragh. » Twee gunstige bewijzen kon hij voorleggen. Namelijk een getekend door de heer van Sint-Mommelin en door de pastoor van die parochie, Winoc Gramon, religieus van de abdij van Sint-Berten, gedagtekend 11 September 1743 ; ook een getuigschrift van de pastoor van Alveringem, E. H. Vandermeesch, vroeger pastoor te Watou, en gedateerd van 13 Oktober 1736. Wellicht had Michiel Maeght vroeger de kostenrij van Watou bediend. Onder de voorwaarden die hem gesteld werden, noteren we dat hij zich verbindt de kostenrij van Sinte Katharinakapelle te bedienen gedurende negen naevolgende jaren en dat hij eerst zal mogen school houden vanaf Juni 1744.

Wellicht heeft meester Maeght eerst in 1745 mogen school houden, aangezien op 1 December 1744 Frans Wyckaert nog steeds als meester vermeld wordt.

Intussen had burgemeester Van den Broucke vastgesteld op 29 Mei 1742, dat er door kosten Vercamer een schuld te betalen viel van 502 pond, 9 schellen en 10 pennen of penningen. Wanneer nu in 1744 de weduwe Jan Vercamer huwt met de nieuwe kosten-schoolmeester, besluit de wet die

oude schulden te vereffenen door een som van 500 pond uit de schatkist van de dis te nemen, mits voorwaarde.... dat Maeght zijn jaarlijks pensioen als meester aan de dis afstaat ! Wat de nieuwe meester natuurlijk zeer zwaar viel ! Hij verzoekt dan ook de wet enkel de helft van die wedde te moeten afstaan, wat einde 1745 ingewilligd wordt. En nog viel die solutie hem te lastig en smeekt hij de wet hem toch zijn volle wedde te laten, gezien de vele andere schulden die hij zelf nog te vereffenen heeft ! En wederom toont zich de wet inschikkelijk. Maeght mag voor twee jaar zijn volle wedde behouden, doch nadien moet hij ieder jaar 50 pond betalen aan de dis, en dit « ter discretie vande weth ende naer de geleghentheit des tijts. »

Meester Maeght stierf in 1752. Hij zou opgevolgd worden door Albin Soete, die koster-schoolmeester zou blijven tot in 1794.

Op 28 Januari 1768 moet de dismeester van Sinte-Katharinakapelle zich het lot aantrekken van Josephina Vercamer, die zich zonder woonst bevindt. Wellicht nog een dochter van onze koster Jan Vercamer, de meester die « sich vergeltende was inden dranck » !

J. DE CUYPER

Naast de bevolkingsregisters van de voormalige parochie van Sinte-Katharinakapelle, werd als voornaamste bron gebruikt : Bercle, Resolutien Bouck — Staatsarchief Brugge (Châtellenie de Furnes, série administrative, nr. 557.)

TESTAMENT VAN ADRIAEN SERRUS

Beselare 1691

Over Adriaen Serrus weten we alleen hetgeen zijn testament ons mededeelt. Het stuk is gedateerd 24 September 1691 ; naast zijn eigen handtekening « Adriaen Serrus f^s Gillis » tekenen de burgemeester van Beselare, Sieur Pieter Vanhoutte, en de schepenen Pieter Pauwels en Jacobus Nuytten. Dit document is ingeschreven in het « Registre van wettelycke passeeringen.... der prochie ende heerlyckheyd van Beselare » (Staatsarchief Brugge ; kasselrij Ieper, 1^e serie, nr. 722, f. 194).

De testamentaris, een welgesteld inwoner van Beselare, moet in 1691 een oud gedaagd man geweest zijn.

Zijn vrouw was gestorven en van eigen kinderen is er geen sprake. Hij bedenkt rijkelijk de parochiekerk en de pastoor van Beselare die, samen met Rogier De Man ^fs Pieters, tot testamentuitvoerder wordt aangesteld. Voor de kerk schenkt hij o. m. een som van 100 gulden « omme daermede te doen maecken eenen nieuwen biechtstoel ». Hij had pachtgoed liggen over de Leie, te Busbeke bij Halewijn. J. MAES. Beselare

Testament

« ...Considererende datter niet seckerder en is dan de doot ende niets onseckerder dan de heure der selve, soo hebbe ick voor my genomen ende geresolveert al heer van dese weireldt te scheyden, te disponeren van myne tydelycke goederen, by Godt almachtigh aen my op dese weireldt verleent, in forme van testament ende uutersten wille als noch wesende gesondt van lichaeme, uut myn eygen ende vryen wille, sonder daertoe van iemand bedwongen te wesen, myne intentie ende uutersten wille te wesen dat soo wanneer myne siele sal scheyden uut myn lichaem deselve bem bevelende aen Godt almachtich, in de voorspraecke ende ghebeden van de ghebenedide moeder ende altyts maghet Maria ende alle heylighen met het hemels geselschap, ende myn lichaem recommenderende in de gewyde haerde, hetwelcke ick wille begraven hebben in de kercke van Becelaere voor den pilaer achter den preekstoel, ende begheire op myn graf geleydt thebben eenen saercq van wit marbele, costende ofte weerdigh synde dry ponden gr. vlaemsch, ende geve aen den heer pastor van Becelare de somme van hondert guldens eens, omme daermede te doen maecken eenen nieuwen biechtstoel inde voorseyde kercke naer syn gheliefte ende begherte, waerinne sal begrepen worden het legghen ofte begraven in de kercke.

Item begeert gecelebreert thebben een groot uytvaert met het was ordinaire daertoe dienende ende voorts een jaer lanck gedeurende salder gebrandt worden licht over syne siele, te weten : in de weecke roode keerssen ten tyde van misse, ende op de sondaeghen ende heylichdaeghen wassen kerssen, ende dit alles voor de somme van twee ponden gr. vlaems. »

Hij schenkt vervolgens « aen syne vanden ende gebeuren die sullen ten uytvaert gebeden worden de somme van acht ponden gr. vlaems die sullen gedispenseert worden in een heere-lycke maelydt by syn uytfaert, ter discretie van de testa-

menteurs, als wanneer oock sal gedeelt worden aen de aermen van Becelaere twee lpersche rasieren tarwe gebacken in broodt.

Ende begeert datter over syne siele ende de gone van syne huysvrauwe sullen gecelebreert wesen twee hondert missen aen XVI. sc. par. ieder misse, die den heere pastor van alhier te weten voor een hondert sal moghen doen tsynder gheliefste ende commoditeydt, ende het ander hondert sullen gedaen worden tot Busbeecke, van de welcke sullen moeten gedaen wesen vyfentwyntigh ter eeren van onse lieve Vrouwe aldaer.

Item begeert oock gegeven thebben aen den heer pastor van Beselaere drye pistolen van xx. ponden par. het stuck ofte de weerde van dies, omme deselve by den voorseyden heer pastor gedisponeert te worden tmynder intentie ende begherte aen hem te kennen gegeven.

Item geve alle myne meubelen ende catheylen, cleederen, lynwaet, emmers al het welcke my toebehoort, aen de kyn-deren van Rogier De Man filius Pieters.

Bovendien is mynen uuytersten wille datter in de kercke van Becelaere sal gecelebreert worden een jaergetyde alle jaere eeuwelyck ende erfvelyck gheduerende op mynen sterf-
dach, waervooren ick aen de selve kercke wille besedt hebben op myne eerste ende gereedste goederen naer den wille van heer pastor als boven de somme van V. ponden par. tsiaers in profytte van voorseyde kercke, twelcke by den heer pastor sal gedistribueert worden elck naer proportie.

Item geve ende jonne aen de kinderen van Rogier De Man filius Pieters voor een testament de somme van twee hondert guldens eens te nemen als vooren van de eerste ende gereedste goederen.

Ende opdat alles voorschreven te beter ende vlyteghe soude volbrocht wesen, soo heeft den voorseyden Adriaen Serruys filius Gilles als testamenteur gestelt ende gedenomeert voor executeurs van dit jeghenwordich testament ende uuytersten wille heer ende meestere Franciscus Terdelant, pastor van Becelaere, ende Rogier De Man filius Pieters, biddende dat sy tlast van siele executeren souden ende willen aanveerden....

Verclaerende voorts te annulleeren ende cassenen alle voor-
gaende testamenten ende dispositien, gereserveert eene ghifte voor desen gegeven aen Mary Cornelia Morau, te weten het derde part van een pachtgoet gelegen binnen de prochie van Busbeecke desen testamenteur toebehoorende, alles volgens de verdeelynghe daervan gedaen by N. de Amelle. geswooren pryser der residentie van Lynselle, de welcke sal blyven in vigeur ende sorteren haer effect. »

LEGENDEN VAN TER DOEST

In de streek van Lissewege worden nog verscheidene legenden verteld over gebeurtenissen die zich op de hofstede « Ter Doest », voormalige Cisterciënser-abdij, zouden hebben voorgedaan. Deze legenden werden meestal verteld door de werklieden van de hoeve — er waren er een halve eeuw geleden steeds veertig of vijftig — toen zij in groep op het land werkten. Wij waren in de gelegenheid enkele bejaarde lieden te ondervragen, die ons bijna identiek dezelfde verhalen opdisten. Hier gaan er dan enkele.

DE BAARD VAN DE MONNIK

De schuur van Ter Doest ligt nogal een eindje van de hoeve verwijderd. 's Winters moest men met een « bollantaarn » door de modder en het « mespitsop » hooi gaan halen in de schuur. Eens op een avond toen het verschrikkelijk waaide was een knecht naar de schuur gegaan om hooi. Daar gekomen liet hij zijn lantaarn bij de deur staan, ging verder naar de tas hooi, greep erin en trok. Maar het hooi was precies onwillig en wilde niet meekomen. Toen de knecht goed keek zag hij dat hij in plaats van een bundel hooi de baard vast had van een oude pater die 's nachts in de schuur rondspookte.

DE PUT EN DE ONDERAARDSE GANG

Iedereen in de streek weet dat er op Ter Doest twee uiterst ongewone dingen bestaan: de put zonder bodem en de onderaardse gang. De put is ontstaan toen een stalknecht een leugen verteld had en erbij had gezegd: « Als het niet waar is mag ik door de grond zakken ». Terstond was hij dan ook door de grond gezakt en er bleef een diepe kuil over. De boer deed er vele karren zand in scheppen, maar de put wilde maar niet gevuld worden. Ten slotte deed hij er met zes paarden een groot arduinen deksel bovenslepen.

De onderaardse gang is gegraven door de « Tempe-
liers » (volkse verwarring) om in de tijd van oorlog
met hun geld en goudewerk te kunnen vluchten. Deze
gang loopt naar Dudzele of misschien wel naar Uitkerke.

DE RING VAN DE BISSCHOP

Toen de bisschop eens kwam vormen naar Lissewege
ging hij eerst het hof bezoeken en liet er zijn mantel
en hoed liggen. 's Middags zou hij dan komen bij-
zitten en de knechten en meiden zijn ring laten kus-
sen. Nu was er op de hofstede een knecht die gaarne
had verkeerd met een meid, maar zij wilde van geen
liefde weten. Hij had een oude ring gevonden en
trok voorzichtig naar de hoogkamer waar hij de mantel
en de hoed van de bisschop aandeed. De meiden en
de knechten dachten dat de bisschop daar was, en
kwamen één voor één zijn ring kussen. Maar toen de
meid, op wie de knecht verliefd was, de ring had
gekust, zei de verklede bisschop : « Dat is nu de eerste
keer dat ge mij hebt willen kussen. »

DE BOER EN DE PLOEG

Boer Van Loo (± 1820) was een reus van een vent
en ook een dulle ploeger. Op een schone lentemorgen
had hij gezegd dat hij van gans de dag zijn ploeg
niet zou loslaten. De landerijen van Ter Doest kwa-
men dan, zoals heden ten dage, tot tegen de eerste huizen
van het dorp. Binst dat de boer aan het ploegen was
kamen er daar van die rare tistens uit stad en vragen
hem : « Waar is de scheure van Ter Doest ? ». Boer
Van Loo keek eens hard in hun aangezicht, hefte
dan met zijn twee handen de ploeg met zwenkels en
al in de lucht, wees ermee vlak voor zich uit en zeide :
« Dààr is Ter Doest ! »

L. DENDOOVEN

ROEP VAN DE KWAKKEL.

Kwak me dat,
wat is me dat ?
De steert is uit m'n gat.

Deerlijk

L. D.